7 Vlaanderen

7.1 Gehanteerde inhoudelijke indicatoren

Voor het hoofdstuk over Vlaanderen hanteren we identiek dezelfde indicatoren, zoals ze gebruikt werden in FoW1. We gebruiken in tegenstelling tot de andere hoofdstukken in FoW1 recentere gegevens.

Bovendien willen we een momentopname creëren, daarom wordt er voor de berekening geen gemiddelde over vijf jaar berekend. Deze momentopname laat ons toe de resultaten zoals ze hieronder worden beschreven met andere momenten te vergelijken. Op het moment dat de gegevens van de socio-economische enquête 2001 worden vrijgegeven, kunnen we deze oefening herhalen en de twee momentopnamen met elkaar vergelijken.

Deze werkwijze laat ons ook toe om de resultaten van FoW2, alvast voor de demografische en socio-economische dimensie te vergelijken met de resultaten uit FoW1. Voor de woningmarkt dimensie is dit in mindere mate het geval, omdat het merendeel van de gegevens exact dezelfde zijn als de gegevens die we gebruikten voor FoW1.

7.1.1 Demografische indicatoren

* Percentage 0-24 jarigen in verhouding tot de totale bevolking (2000).
* Percentage 65-plussers in verhouding tot de totale bevolking (2000).
* Percentage SIF-migranten in verhouding tot de totale bevolking (2000).
* Percentage alleenstaanden in verhouding tot het totaal aantal huishoudens (2000).
* Gemiddelde gezinsgrootte (2000).
* Gemiddeld migratiesaldo gedurende de laatste vijf jaar (2000).

7.1.2 Socio-economische indicatoren

* Percentage bestaansminimumtrekkers in verhouding tot het totaal aantal huishoudens (2000).
* Gemiddeld inkomen per inwoner (1999).

✻ Percentage UVW's in verhouding tot de actieve bevolking (20-64 jaar) (2000).

✻ Percentage werklozen tot 25 jaar in verhouding tot het totaal aantal werklozen (RVA) (2000).

✻ Percentage langdurig werklozen (+2jaar) in verhouding tot het totaal aantal werklozen (2000).

✻Percentage WIGW's in verhouding tot de totale bevolking (2000).

7.1.3 Huisvestingsindicatoren

✻ Percentage bewoonde particuliere woningen gebouwd voor 1946 in verhouding tot het totaal aantal bewoonde particuliere woningen (1991).

✻ Percentage bewoonde particuliere woningen gebouwd na 1981 in verhouding tot het totaal aantal bewoonde particuliere woningen (1991).

✻ Percentage particuliere woningen bewoond door huurders in verhouding tot het totaal aantal bewoonde particuliere woningen (1991).

✻ Percentage particuliere woningen met groot comfort in verhouding tot het totaal aantal woningen (1991).

✻ Percentage door de VHM verhuurde sociale woningen (2000) in verhouding tot het totaal aantal bewoonde particuliere woningen (1991).

✻ Percentage door de VHM verhuurde sociale woningen (2000) in verhouding tot het totaal aantal bewoonde particuliere huurwoningen (1991).

✻ Gemiddelde bouwgrondprijs per m^2 van de laatste vijf jaren (1995 – 1999).

✻ Percentage bewoners wonend in openluchtrecreatieve verblijven en weekendverblijven op de totale bevolking (2000).

7.2 De sterke en zwakke kanten van de woonsituatie in Vlaanderen

7.2.1 De sterke punten van de woonsituatie in de Vlaamse gemeenten

A. De integrale positieve woonscores voor Vlaanderen

In dit gedeelte worden de positieve scores van de gemeenten op de diverse indicatoren behandeld. Een gemeente scoort op een indicator wanneer ze voor die indicator bij de top 40 van de gemeenten behoort. Die scores kunnen in dit hoofdstuk in twee opzichten verschillen ten opzichte van de berekeningen van de afzonderlijke provincies. Ten eerste konden de provincies eigen aangepaste indicatoren introduceren. Daarnaast konden we voor dit hoofdstuk over meer recente gegevens beschikken. Deze mogelijkheid biedt het voordeel dat het ons toelaat de gegevens integraal te vergelijken met de resultaten uit FoW1.

In Tabel 23 rangschikken we de gemeenten in afnemende volgorde volgens het aantal keer dat ze scoren voor het totaal aantal positieve indicatoren

Tabel 23: Integrale positieve woonscores voor Vlaanderen

Aantal scores	Gemeente	Aantal gemeenten
9	Houthalen-Helchteren, Lint, Lubbeek, Opglabbeek	4
8	Brecht, De Pinte, Heusden-Zolder, Kinrooi, Meeuwen-Gruitrode, Peer, Vosselaar, Zoersel, Zutendaal	9
7	Aartselaar, Beerse, Hove, Lille, Merksplas, Oud-Heverlee, Pepingen, Wuustwezel	8
6	Beringen, Bierbeek, Holsbeek, Hooglede, Kasterlee, Kraainem, Linkebeek, Malle, Meise, Oud-Turnhout, Retie, Schilde, Zandhoven	13
5	As, Borsbeek, Edegem, Hechtel-Eksel, Herstappe, Hoogstraten, Horebeke, Keerbergen, Kortenberg, Kortessem, Lommel, Lo-Reninge, Olen, Overijse, Rotselaar, Staden, Zemst, Zonhoven	18
4	Alken, Ardooie, Beernem, Begijnendijk, Bocholt, Brasschaat, Dilbeek, Dilsen, Genk, Glabbeek, Herenthout, Kapelle-op-den-Bos, Lochristi, Maarkedal, Maasmechelen, Neerpelt, Nieuwerkerken, Pittem, Ravels, Ruiselede,	33

	Schelle, Schoten, Sint-Genesius-Rode, Sint-Martens-Latem, Stabroek, Steenokkerzeel, Tervuren, Veurne, Wellen, Wezembeek-Oppem, Wielsbeke, Wortegem-Petegem, Zuienkerke,	
3	Baarle-Hertog, Bilzen, Bonheiden, Boom, Bornem, Boutersem, Dendermonde, Geetbets, Geraardsbergen, Gingelom, Gistel, Gooik, Halen, Heuvelland, Hulshout, Koksijde, Kontich, Kortenaken, Kruishoutem, Kuurne, Ledegem, Lennik, Lierde, Lokeren, Lummen, Maaseik, Menen, Mesen, Moerbeke, Mortsel, Overpelt, Rijkevorsel, Sint-Amands, Spiere-Helkijn, Temse, Tessenderlo, Tremelo, Vilvoorde, Vleteren, Wachtebeke, Wingene, Zaventem, Zoutleeuw, Zwalm,	44
2	Alveringem, Anzegem, Arendonk, Beersel, Bekkevoort, Berlare, Bever, Beveren, Blankenberge, Boechout, Bredene, Damme, Destelbergen, Diepenbeek, Diksmuide, Duffel, Essen, Galmaarden, Gavere, Gent, Haacht, Ham, Hamme, Hamont-Achel, Heers, Heist-op-den-Berg, Herent, Herk-de-Stad, Herne, Herselt, Herzele, Hoeilaart, Houthulst, Huldenberg, Jabbeke, Kalmthout, Kampenhout, Kapellen, Knokke-Heist, Kortemark, Laakdal, Landen, Langemark-Poelkapelle, Leuven, Londerzeel, Merchtem, Middelkerke, Nevele, Nieuwpoort, Oostende, Poperinge, Puurs, Ranst, Riemst, Sint-Lievens-Houtem, Ternat, Wemmel, Wervik, Wijnegem, Willebroek, Wommelgem, Zedelgem, Zelzate, Zonnebeke, Zwevegem, Zwijndrecht	67
1	Aalter, Antwerpen, Asse, Avelgem, Bertem, Boortmeerbeek, Borgloon, Brakel, Buggenhout, De Haan, Deerlijk, Deinze, Denderleeuw, Dessel, Evergem, Geel, Grimbergen, Haaltert, Hasselt, Hoeselt, Ichtegem, Kluisbergen, Lanaken, Lendelede, Leopoldsburg, Lichtervelde, Liedekerke, Linter, Lovendegem, Mechelen, Merelbeke, Meulebeke, Moorslede, Nazareth, Niel, Oudenaarde, Roeselare, Rumst, Scherpenheuvel-Zichem, Sint-Katelijne-Waver, Stekene, Tielt-Winge, Tienen, Torhout, Turnhout, Voeren, Vorselaar, Waarschot, Waregem, Westerlo, Wevelgem, Zele, Zingem, Zomergem, Zottegem, Zulte	56
0	Aalst, Aarschot, Affligem, Assenede, Balen, Berlaar, Bree, Brugge, De Panne, Dentergem, Diest, Drogenbos, Eeklo, Erpe-Mere, Grobbendonk, Halle, Harelbeke, Hemiksem, Herentals, Hoegaarden, Ieper, Ingelmunster, Izegem, Kaprijke, Knesselare, Koekelare, Kortrijk, Kruibeke, Laarne, Lebbeke, Lede, Lier, Machelen, Maldegem, Meerhout, Melle, Mol, Nijlen, Ninove, Oosterzele, Oostkamp, Oostrozebeke, Opwijk, Oudenburg, Putte, Ronse, Roosdaal, Sint-Gillis-Waas, Sint-Laureins, Sint-Niklaas, Sint-Pieters-Leeuw, Sint-Truiden, Tielt, Tongeren, Waasmunster, Wetteren, Wichelen	56

Uit dit overzicht blijkt dat de Limburgse en de Antwerpse gemeenten het sterkst vertegenwoordigd zijn bij de hogere scores. De Limburgse arrondissementen Maaseik en Hasselt en de Antwerpse arrondissementen Antwerpen en Turnhout keren het vaakst terug.

Vanzelfsprekend betreft het tegelijkertijd de arrondissementen die de beste gemiddelde scores kunnen voorleggen (Tabel 24).

De gemiddelden uit Tabel 24 geven aan hoeveel maal gemeenten uit de arrondissementen of de provincies gemiddeld positief scoren.

Als we deze resultaten vergelijken met de bevindingen uit FoW1, merken we dat de Limburgse gemeenten toch een kleine terugval kennen. In FoW1 bleek de aanwezigheid van het arrondissement Maaseik bij de hoogste scores manifester. In FoW1 bevonden zich in de hoogste scores bijna uitsluitend Limburgse gemeenten. Toch scoort Limburg nog steeds het best op het gemiddeld aantal positieve scores, nl. 3,81 (Tabel 24). Maar ze incasseerden een forse terugslag in vergelijking met FoW1, toen bedroeg dit gemiddelde 5,59.

De provincies Oost– en West-Vlaanderen treffen we in de hoogste scores niet aan. Deze situatie is identiek aan de situatie in FoW1.

De provincies Antwerpen (met een gemiddelde score 2,85) en Vlaams-Brabant (met 2,75) tekenen net als de provincie Limburg een score op boven het Vlaams gemiddelde (2,54). In Antwerpen blijft het arrondissement Mechelen een negatieve uitschieter. Toch kunnen we in vergelijking met FoW1 enige beterschap signaleren, toen scoorden 11 van de 13 gemeenten van het arrondissement Mechelen op geen enkele indicator bij de beste 40 gemeenten, nu zijn dat er nog slechts vier.

Tabel 24 Gemiddeld aantal positieve integrale scores voor Vlaanderen

Provincie	Arrondissement	Gemiddeld aantal positieve scores
Antwerpen	Antwerpen	3,91
	Mechelen	1,46
	Turnhout	3,15
Totaal Antwerpen		*2,85*
Limburg	Hasselt	4,06
	Maaseik	4,85
	Tongeren	2,54

Totaal Limburg		*3,81*
Oost-Vlaanderen	Aalst	1,00
	Dendermonde	0,90
	Eeklo	0,33
	Gent	1,95
	Oudenaarde	2,36
	Sint-Niklaas	1,29
Totaal Oost-Vlaanderen		*1,31*
Vlaams-Brabant	Halle-Vilvoorde	2,57
	Leuven	2,93
Totaal Vlaams -Brabant		*2,75*
West-Vlaanderen	Brugge	1,90
	Diksmuide	2,20
	Ieper	2,13
	Kortrijk	1,64
	Oostende	1,57
	Roeselare	2,13
	Tielt	2,22
	Veurne	2,20
Totaal West-Vlaanderen		*2,00*
Eindtotaal		***2,54***

De Oost– en West Vlaamse gemeenten scoren het slechtst. Oost-Vlaanderen zit met een gemiddelde score van 1,31 een eind onder de gemiddelde Vlaamse score. West-Vlaanderen doet het iets beter met een gemiddelde van 2,00. Het Oost-Vlaamse arrondissement Eeklo is het slechtst scorende arrondissement. Dit was in FoW1 ook al het geval.

Van de 308 Vlaamse gemeenten slagen 56 gemeenten er niet in om zich minstens éénmaal in de top 40 te laten noteren voor één van de 19 positieve indicatoren. Dit is een verbetering ten opzichte van FoW1, toen signaleerden we 75 gemeenten die op geen enkel positieve indicator scoorden.

In vergelijking met FoW1 stellen we vast dat er sprake is van een zekere nivellering naar boven toe in de scores. De gemeenten die in het verleden slecht scoorden, doen het nu iets beter. De gemeenten die beter scoorden in

FoW1, doen het nu iets slechter. Dit heeft tot gevolg dat het Vlaamse gemiddelde licht stijgt, nl. van 2,47 naar 2,54.

B. De dimensionale positieve woonscores voor Vlaanderen

In dit deel bekijken we de positieve woonscores per dimensie. Op die manier kunnen we de globale scores uit tabel 28 nuanceren.

In Tabel 25 vermelden we de gemeenten die minstens drie keer bij de top 40 horen. Op geen enkele dimensie scoort een gemeente meer dan vijf keer bij de top 40, terwijl we toch bij de demografische indicatoren en de socio-economische indicatoren zes positieve indicatoren en bij de huisvestingsindicatoren zeven positieve indicatoren tellen.

We tellen zes arrondissementen waarvan geen enkele gemeente minstens drie keer op één van de dimensies bij de top 40 hoort. In de arrondissementen Mechelen (provincie Antwerpen), Diksmuide en Veurne (provincie West-Vlaanderen), Aalst, Dendermonde en Eeklo (provincie Oost-Vlaanderen) vinden we geen enkele gemeente die voor een uitschieter zorgt op één van de dimensies.

Tabel 25: Dimensionale positieve woonscores van de Vlaanderen

Aantal scores	Gemeente	Aantal gemeenten
Demografische indicatoren		
5	Merksplas	1
4	Beerse, Bocholt, Brecht, Heusden-Zolder, Hooglede, Houthalen-Helchteren, Kasterlee, Lille, Lint, Malle, Meeuwen-Gruitrode, Peer, Rotselaar, Wuustwezel	14
3	Beringen, Gistel, Holsbeek, Kinrooi, Kortessem, Lochristi, Oud-Heverlee, Opglabbeek, Vleteren, Wortegem-Petegem, Zandhoven, Zoersel, Zutendaal	13
Socio-economische indicatoren		
5	Hove, Lubbeek	2
4	De Pinte, Overijse, Schilde, Steenokkerzeel, Zemst	5
3	Ardooie, Beernem, Bierbeek, Edegem, Herstappe, Kapelle-op-den-Bos, Keerbergen, Kortenberg, Kraainem, Kruishoutem, Lennik, Linkebeek, Lint, Meise, Pepingen, Sint-Martens-Latem, Staden, Tervuren, Zaventem	18
Huisvestingsindicatoren		
5	Opglabbeek	1

4	As, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Kinrooi, Meeuwen-Gruitrode, Zoersel, Zonhoven, Zutendaal	8
3	Aartselaar, Beringen, Borsbeek, Dilsen, Hechtel-Eksel, Herenthout, Lokeren, Maaseik, Maasmechelen, Menen, Olen, Overpelt, Peer, Retie, Vosselaar, Wachtebeke	16

a). Demografische indicatoren

We stellen vast dat vooral de gemeenten uit het arrondissement Antwerpen goed op de demografische dimensie scoren. Daarnaast scoren ook de Limburgse arrondissementen Maaseik en Hasselt en het Antwerpse Turnhout goed op deze dimensie.

Verder resten nog vier arrondissementen (Halle-Vilvoorde, Brugge, Kortrijk en Tielt) zonder een enkele gemeente die op deze dimensie minstens drie keer scoort.

b). Socio-economische indicatoren

De provincie Vlaams-Brabant scoort op deze dimensie erg goed. Uit het arrondissement Halle-Vilvoorde vinden we maar liefst tien gemeenten terug in Tabel 25.

Daarnaast scoren ook het arrondissement Leuven (provincie Vlaams-Brabant) en het arrondissement Antwerpen goed op deze dimensie. In FoW1 stelden we al vast dat deze gemeenten vooral terug te vinden zijn in de rand van de grote steden, met voor Vlaams-Brabant als een uitloper van de Brusselse Rand richting Leuven.

De arrondissementen Turnhout, Ieper, Kortrijk, Oostende, Hasselt en Maaseik scoren hier niet goed.

c). Huisvestingsindicatoren

Inzake de huisvestingsindicatoren is de Limburgse dominantie het duidelijkst. Maar liefst 15 van de 25 gemeenten, die bij de best scorende gemeenten worden teruggevonden, zijn Limburgse gemeenten.

Ook Antwerpen scoort met de arrondissementen Antwerpen (3 gemeenten) en Turnhout (5) goed op deze dimensie.

De provincie Vlaams-Brabant heeft op de woningmarktdimensie geen enkele gemeente binnen de best scorende gemeenten. Ook de gemeenten uit de arrondissementen Brugge, Ieper, Oostende en Roeselare (West-Vlaanderen) scoren niet goed op de woningmarktdimensie.

d). Synthese

Net zoals in FoW1 blijkt dat de hoge integrale woonscore voor de Limburgse gemeenten bijna uitsluitend te wijten is aan de hoge scores die ze optekenen voor de demografische en de huisvestingsindicatoren. Nagenoeg elke gemeente die goed scoort op de demografische dimensie vinden we in Tabel 25 ook terug bij de topgemeenten inzake huisvestingsindicatoren.

Slechts één gemeente (Herstappe) vinden we terug in de best scorende gemeenten op de socio-economische dimensie. De gemeente Herstappe telde in 2000 echter slechts 85 inwoners: door de specificiteit van de toegepaste methode vertekent het zeer lage aantal inwoners het beeld van de gemeente op de dimensies enigszins.

Het arrondissement Halle-Vilvoorde scoort alleen goed op de socio-economische dimensie. Dat Halle-Vilvoorde in Tabel 24 meer dan gemiddeld scoort is bijgevolg alleen te wijten aan de goede scores op de socio-economische dimensie. Op de andere dimensies vinden we in Tabel 25 geen enkele gemeente uit dit arrondissement terug.

Van het arrondissement Antwerpen vinden we op elke dimensie enkele gemeenten terug in de lijst met gemeenten die minstens drie keer bij de top 40 behoren.

In Tabel 25 vinden we bij de best scorende gemeenten slechts één gemeente terug die zowel tot de top behoort inzake de demografische als inzake de socio-economische dimensie, nl. de gemeente Lint (arr. Antwerpen). Negen gemeenten bevinden zich zowel op de demografische als op de woningmarktdimensie bij de best scorende gemeenten: Zoersel (arr. Antwerpen), Beringen, Opglabbeek, Zutendaal en Heusden-Zolder (arr. Hasselt), Kinrooi, Peer, Houthalen-Helchteren en Meeuwen-Gruitrode (arr. Maaseik). Het gaat hier in hoofdzaak om Limburgse gemeenten aangevuld met de Antwerpse gemeente Lint.

Geen enkele gemeente scoort zowel op de woningmarkt als op de socio-economische dimensie uitmuntend.

7.2.2 De zwakke punten van de woonsituatie in de Vlaamse gemeenten

A. De integrale negatieve woonscores in Vlaanderen

In dit stuk geven we een rangorde van de gemeenten op basis van het aantal keer dat een gemeente zich bij de top 40 slechtst scorende gemeenten bevindt. Deze lijst geven we weer in Tabel 26.

De gemeente De Panne voert de lijst aan met 12 noteringen bij de top 40 van de negatieve indicatoren. Ten opzichte van FoW1 zien we zowel in de hoogste als in de laagste regionen grotendeels dezelfde gemeenten terugkomen. Al signaleren we enkele opvallende verschuivingen. De grootste verschuiving in vergelijking met FoW1 betreft de koppositie van De Panne. Destijds scoorde deze West-Vlaamse gemeente slechts op zes negatieve indicatoren bij de top 40.

Als we de rangorde per provincie onder de loep nemen, valt onmiddellijk op dat vooral de West– en Oost-Vlaamse gemeenten de hoogste plaatsen in de integrale woonscore bevolken. De provincies Antwerpen en Limburg scoren in hun geheel beter op deze ranglijst. Gemeenten uit de provincie Vlaams-Brabant vinden we hoofdzakelijk terug in de subtop.

Achtenveertig gemeenten scoren op geen enkele indicator negatief. In FoW1 waren dat er 42. Er zijn 86 gemeenten die één indicator negatief scoorden, tegenover 72 gemeenten in FoW1.

Uit Tabel 26 blijkt dat vooral de kustgemeenten (waaronder De Panne, Middelkerke, Blankenberge, …) hoog scoren. De andere gemeenten met een hoge score betreffen ofwel de grote steden (Antwerpen en Gent) of net zoals in FoW1 de verstedelijkte randgemeenten: de taalgrensgemeenten (o.a. Vilvoorde) en de faciliteitgemeenten (Drogenbos, Herstappe, Linkebeek, Mesen, Ronse, Spiere-Helkijn en Wemmel). Een laatste vaststelling bij Tabel 26 heeft betrekking op de hoge scores van de gemeenten uit het arrondissement Veurne (Alveringem, De Panne, Koksijde, Nieuwpoort).

Tabel 26: De integrale negatieve woonscore voor Vlaanderen

Aantal scores	Gemeente	Aantal gemeenten
12	De Panne	1
10	Antwerpen, Boom, Eeklo, Gent, Ronse	5
9	Middelkerke	1
8	Blankenberge, Herstappe, Sint-Laureins, Spiere-Helkijn en Zelzate	5
7	Alveringem, Drogenbos, Glabbeek, Hamme, Knokke-Heist, Koksijde, Kortenaken, Leuven, Lo-Reninge, Mechelen, Mesen, Nieuwpoort, Oostende en Wemmel	14
6	Brugge, De Haan, Hasselt, Horebeke, Kortrijk, Linkebeek, Maasmechelen, Mortsel, Riemst, Sint-Lievens-Houtem, Sint-Niklaas, Temse en Turnhout	13
5	Aalst, Borsbeek, Diksmuide, Dilsen, Genk, Heers, Heusden-Zolder, Heuvelland, Houthalen-Helchteren, Houthulst,	23

	Kluisbergen, Liedekerke, Lier, Lokeren, Machelen, Menen, Niel, Tienen, Vilvoorde, Voeren, Wetteren, Zonnebeke en Zoutleeuw	
4	Aarschot, Balen, Beringen, Bever, Diest, Geetbets, Grimbergen, Grobbendonk, Hemiksem, Herne, Kaprijke, Kinrooi, Langemark-Poelkapelle, Maarkedal, Meulebeke, Moorslede, Opglabbeek, Pepingen, Poperinge, Ruiselede, Staden, Veurne, Vleteren, Wezembeek-Oppem en Zaventem	25
3	Aartselaar, Ardooie, Assenede, Avelgem, Baarle-Hertog, Bekkevoort, Boortmeerbeek, Boutersem, Brakel, Edegem, Gingelom, Halle, Hoegaarden, Koekelare, Kortemark, Kruishoutem, Lanaken, Landen, Lennik, Leopoldsburg, Linter, Meeuwen-Gruitrode, Olen, Scherpenheuvel-Zichem, Sint-Pieters-Leeuw, Tongeren, Waarschot, Wervik, Wijnegem, Willebroek, Wommelgem, Zandhoven, Zele en Zwalm	34
2	Beernem, Begijnendijk, Bierbeek, Bredene, De Pinte, Deerlijk, Dentergem, Destelbergen, Geel, Geraardsbergen, Ham, Hamont-Achel, Harelbeke, Hechtel-Eksel, Herentals, Herselt, Holsbeek, Huldenberg, Hulshout, Ieper, Ingelmunster, Kalmthout, Kapellen, Kapelle-op-den-Bos, Knesselare, Kortessem, Kraainem, Laakdal, Lebbeke, Lede, Ledegem, Lint, Lubbeek, Lummen, Maaseik, Maldegem, Nazareth, Oudenaarde, Oud-Heverlee, Pittem, Ranst, Schilde, Schoten, Sint-Truiden, Stekene, Tielt, Vorselaar, Wachtebeke, Westerlo, Wielsbeke, Wingene, Zoersel en Zottegem	53
1	Aalter, Affligem, Alken, Anzegem, Arendonk, As, Asse, Beerse, Beersel, Berlare, Beveren, Bilzen, Bocholt, Bonheiden, Borgloon, Buggenhout, Damme, Denderleeuw, Dendermonde, Dessel, Dilbeek, Duffel, Gavere, Gistel, Haaltert, Halen, Heist-op-den-Berg, Herent, Herenthout, Hoeilaart, Hoeselt, Ichtegem, Izegem, Jabbeke, Kampenhout, Kasterlee, Kontich, Kortenberg, Kuurne, Laarne, Lendelede, Lichtervelde, Lierde, Lille, Lochristi, Lommel, Londerzeel, Lovendegem, Meerhout, Meise, Melle, Merchtem, Merelbeke, Merksplas, Mol, Neerpelt, Nijlen, Oosterzele; Opwijk, Oudenburg, Oud-Turnhout, Overijse, Peer, Putte, Ravels, Rijkevorsel, Schelle, Sint-Amands, Sint-Genesius-Rode, Sint-Katelijne-Waver, Steenokkerzeel, Tervuren, Tessenderlo, Tremelo, Vosselaar, Waasmunster, Waregem, Wellen, Wichelen, Wortegem-Petegem, Zemst, Zingem, Zomergem, Zonhoven, Zuienkerke en Zwijndrecht	86
0	Berlaar, Bertem, Boechout, Bornem, Brasschaat, Brecht, Bree, Deinze, Diepenbeek, Erpe-Mere, Essen, Evergem, Galmaarden, Gooik, Haacht, Herk-de-Stad, Herzele, Hooglede, Hoogstraten, Hove, Keerbergen, Kruibeke, Malle, Moerbeke, Nevele, Nieuwerkerken, Ninove, Oostkamp, Oostrozebeke, Overpelt, Puurs, Retie, Roeselare, Roosdaal, Rotselaar, Rumst, Sint-Gillis-Waas, Sint-Martens-Latem,	48

	Stabroek, Ternat, Tielt-Winge, Torhout, Wevelgem, Wuustwezel, Zedelgem, Zulte, Zutendaal en Zwevegem	

De regionale verdeling kunnen we ook bekijken vanuit het gemiddeld aantal scores per arrondissement (Tabel 27). De provincie Antwerpen kan de beste papieren voorleggen. Antwerpen scoort gemiddeld het minst op de negatieve indicatoren. De provincies Vlaams-Brabant en Limburg liggen qua gemiddelde score dicht bij elkaar. Een iets minder gunstige gemiddelde score vinden we terug in de provincie Oost-Vlaanderen.

De provincie West-Vlaanderen telt het hoogste gemiddeld aantal negatieve scores. Het arrondissement Veurne zorgt voor de opvallendste uitschieter. De hoge notering van de gemeenten uit het arrondissement Veurne (zie Tabel 26) wordt hierdoor bevestigd. De hoge gemiddelde score van het arrondissement Eeklo wordt vooral veroorzaakt door de uitschieters van de gemeenten Eeklo, Sint-Laureins en Zelzate.

Als we tabel 33 vergelijken met de resultaten uit FoW1, stellen we vrij weinig opmerkelijke verschuivingen vast. Bij de gemiddelden per provincie noteren we niet echt grote verschuivingen. Alleen de provincie Oost-Vlaanderen doet het opvallend slechter (het gemiddelde stijgt van 1,80 naar 2,99). Dit is vooral te wijten aan de slechtere resultaten van de arrondissementen Eeklo (van 3,33 naar 5,83), Dendermonde (1,10 naar 2,30) en Sint-Niklaas (1,71 naar 2,86).

In de provincie West-Vlaanderen treden er wel enkele verschuivingen op. De arrondissementen Diksmuide (van 5,80 naar 4,60), Ieper (van 5,50 naar 4,25), Roeselare (van 3,13 naar 1,75) en Tielt (van 3,33 naar 2,33) scoren iets gunstiger, maar nog altijd een stuk slechter dan het Vlaamse gemiddelde. De provincie neutraliseert deze positievere resultaten ruimschoots op basis van de slechtere resultaten van de arrondissementen Kortrijk (van 2,17 naar 2,73), Oostende (van 2,86 naar 3,86) en met als uitschieter Veurne (van 6,40 naar 7,40). Die ontwikkeling maakt dat het gemiddelde van de provincie West-Vlaanderen nagenoeg gelijk blijft (van 3,59 naar 3,69) en net zoals in FoW1 opnieuw een flink eind boven het Vlaamse gemiddelde belandt.

Tabel 27: Gemiddeld aantal negatieve integrale scores in de Vlaanderen

Provincie	Arrondissement	Gemiddeld aantal negatieve scores
Antwerpen	Antwerpen	2,40
	Mechelen	1,69
	Turnhout	1,74
Totaal Antwerpen		*1,94*

Limburg	Hasselt	2,35
	Maaseik	2,08
	Tongeren	3,31
Totaal Limburg		*2,58*
Oost-Vlaanderen	Aalst	1,90
	Dendermonde	2,30
	Eeklo	5,83
	Gent	1,50
	Oudenaarde	3,55
	Sint-Niklaas	2,86
Totaal Oost-Vlaanderen		*2,99*
Vlaams-Brabant	Halle-Vilvoorde	2,46
	Leuven	2,67
Totaal Vlaams -Brabant		*2,56*
West-Vlaanderen	Brugge	2,60
	Diksmuide	4,60
	Ieper	4,25
	Kortrijk	2,73
	Oostende	3,86
	Roeselare	1,75
	Tielt	2,33
	Veurne	7,40
Totaal West-Vlaanderen		*3,69*
Eindtotaal		***2,75***

B. De dimensionale negatieve woonscores voor Vlaanderen

In Tabel 28 namen we de gemeenten op met hun negatieve scores per gegevensdomein. Voor elke dimensie weerhouden we de gemeenten pas wanneer ze minstens drie maal (voor de bevolkings- en socio-economische dimensie) of minstens vier maal voor de woningmarktdimensie bij de top 40 van de negatieve woonscores horen. Op deze manier kunnen we de gegevens inhoudelijk enigszins nuanceren.

Tabel 28: De dimensionale negatieve woonscores voor Vlaanderen

Aantal scores	Gemeente	Aantal gemeenten
Demografische indicatoren		
5	Antwerpen, Boom, De Panne, Gent, Hasselt, Leuven, Ronse	7
4	Blankenberge, De Haan, Drogenbos, Eeklo, Knokke-Heist, Koksijde, Kortrijk, Lier, Mechelen, Middelkerke, Mortsel, Oostende, Sint-Niklaas, Tienen, Wemmel, Zelzate	16
3	Aalst, Aarschot, Borsbeek, Brugge, Diest, Grimbergen, Halle, Hemiksem, Machelen, Menen, Nieuwpoort, Turnhout, Vilvoorde, Wetteren, Zaventem	15
Socio-economische indicatoren		
4	De Panne, Eeklo	2
3	Alveringem, Antwerpen, Beringen, Blankenberge, Boom, Diksmuide, Dilsen, Eeklo, Gent, Hamme, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Kinrooi, Lokeren, Lo-Reninge, Maasmechelen, Meeuwen-Gruitrode, Mesen, Meulebeke, Moorslede, Ronse, Sint-Laureins, Staden, Spiere-Helkijn, Veurne, Zelzate	26
Huisvestingsindicatoren		
5	Herstappe	1
4	Bever, Glabbeek, Herne, Horebeke, Mesen, Pepingen, Sint-Laureins, Sint-Lievens-Houtem	8

a). Demografische indicatoren

Net zoals in FoW1 concluderen we dat de grote steden (Antwerpen, Gent, Hasselt, Leuven, Kortrijk, Mechelen, Sint-Niklaas, Aalst en Brugge) nog steeds een eerder negatief demografisch profiel laten optekenen. Ook de kustgemeenten (De Panne, Blankenberge, De Haan, Knokke-Heist, Koksijde, Middelkerke, Oostende en Nieuwpoort) scoren niet goed op de demografische indicatoren.

Daarnaast vinden we in negatieve zin een aantal gemeenten terug rond de grootsteden Brussel en Antwerpen (Drogenbos, Mortsel, Wemmel, Borsbeek, Grimbergen, Halle, Hemiksem, Machelen, Vilvoorde, Wetteren en Zaventem). Het lijstje wordt aangevuld met enkele kleinere provinciesteden (Eeklo, Boom, Ronse, Lier, Tienen, Zelzate, Aarschot, Diest, Menen, Turnhout).

b). Socio-economische indicatoren

De provincie Vlaams-Brabant doet het heel goed op de socio-economische dimensie. We vinden geen enkele gemeente uit de provincie Vlaams-Brabant terug bij de slechtst scorende gemeenten op deze dimensie. De provincie Antwerpen telt slechts 2 vertegenwoordigers: nl. de stad Antwerpen en de gemeente Boom.

Bij de 27 slechtst scorende gemeenten vinden 11 gemeenten uit de provincie West-Vlaanderen, 7 uit de provincie Oost-Vlaanderen en 7 uit de provincie Limburg. Vooral het arrondissement Maaseik scoort slecht op de socio-economische dimensie.

Er zijn slechts twee gemeenten die vier keer tot de top 40 van de slechtst scorende gemeenten behoren. Vijfentwintig gemeenten behoren drie keer tot de top 40. Dit zou er op kunnen wijzen dat er op deze dimensie sprake is van een grote spreiding van de slechte scores over Vlaanderen.

In vergelijking met FoW1 keren ook hier grotendeels dezelfde gemeenten terug. De gemeente De Panne duikt echter plots uit het niets op. Dit kan er op wijzen dat De Panne de plotse klim op de rangorde in Tabel 26 vooral te wijten heeft aan een slechtere score op de socio-economische dimensie.

c). Huisvestingsindicatoren

Er is slechts één gemeente die we vijf maal terugvonden bij de top 40 van de acht negatieve woonindicatoren: Herstappe. Ook in de resultaten van FoW1 scoorde deze gemeente slecht op deze dimensie. Acht gemeenten tekenen vier negatieve scores op.

Als we dit vergelijken met de resultaten uit FoW1 stellen we vast dat we toen maar vijf gemeenten registreerden die vier negatieve scores verzamelden en geen enkele gemeente die vijf negatieve indicatoren behaalde. Toch dienen we, zoals gezegd, voorzichtig te zijn met conclusies te trekken omtrent de gemeente Herstappe. Alleen al qua inwonersaantal vormt Herstappe een buitenbeentje.

d). Synthese

De gemeente De Panne is de enige gemeente die we op elke dimensie terugvinden in de lijst met de slechtst scorende gemeenten. De Panne behoort tot het arrondissement Veurne (Alveringem, Koksijde, Nieuwpoort en Veurne) en ook dit arrondissement scoort over heel de lijn slecht (zie ook Tabel 27).

De provincie Vlaams-Brabant scoort goed op de socio-economische dimensie, maar op de demografische indicatoren en de huisvestingsindicatoren kent ze een aanzienlijk aantal vertegenwoordigers bij de slechtst scorende gemeenten.

Van het arrondissement Gent (Oost-Vlaanderen) vinden we in Tabel 28 enkel de stad Gent zelf terug onder de demografische en de socio-economische dimensie. Het West-Vlaamse arrondissement Tielt blijkt slechts één keer vertegenwoordigd, nl. onder de socio-economische dimensie in hoofde van de gemeente Meulebeke.

7.3 De verhouding tussen de sterke en de zwakke punten van de woonsituatie in de Vlaamse gemeenten

In bijgaand deel worden de negatieve en de positieve score per gemeente naast elkaar gelegd. Zo kunnen we de globale toestand van de gemeente bepalen in functie van een uiteindelijk totaalbeeld. Eerst berekenen we een totaalscore (op basis van de resultaten op de 19 positieve en de 20 negatieve indicatoren). In een tweede fase worden de scores per dimensie afzonderlijk bekeken, nl. de demografische, socio-economische en woningmarktdimensie.

Gezien die andere indeling in vergelijking met FoW1, is het niet mogelijk om beide resultaten naast elkaar te leggen. Door deze indeling worden alleen de gemeenten met een zeer slechte score ingedeeld bij de rode gemeenten. De grens voor een rode gemeenten is verlegd van 90 naar 80. Natuurlijk zorgt dit er voor dat er minder rode gemeenten zijn t.o.v. FoW1. De donkerblauwe gemeenten zijn de gemeenten met een score vanaf 120 i.p.v. vanaf 110 zoals we terugvonden in FoW1.

7.3.1 Totaalscore op de integrale score

In Tabel 29 illustreren we de verdeling van de gemeenten over de vijf categorieën op basis van de arrondissementen.

Tabel 29: Verdeling van de gemeenten in de Vlaamse Gemeenschap over de totaalscores

Provincie	Arrondissement	Totaalscore					Eindtotaal
		< 80 *rood*	80-90 *roze*	90-100 *neutraal*	100-120 *lichtblauw*	>120 *donkerblauw*	
Antwerpen							
	Antwerpen	2	3	2	15	8	**30**
	Mechelen	2	0	4	7	0	**13**

Turnhout	0	3	6	10	8	**27**
Totaal Antwerpen	**4**	**6**	**12**	**32**	**16**	**70**
	5,7%	8,6%	17,1%	45,7%	22,9%	100%
Limburg						
Hasselt	0	1	3	9	5	**18**
Maaseik	0	0	2	8	3	**13**
Tongeren	0	4	3	6	0	**13**
Totaal Limburg	**0**	**5**	**8**	**23**	**8**	**44**
	0%	11,3%	18,2%	52,3%	18,2%	100%
Oost-Vlaanderen						
Aalst	1	1	4	4	0	**10**
Dendermonde	1	1	5	3	0	**10**
Eeklo	3	2	1	0	0	**6**
Gent	1	0	5	13	2	**21**
Oudenaarde	1	1	3	6	0	**11**
Sint-Niklaas	1	1	4	1	0	**7**
Totaal Oost-Vlaanderen	**8**	**6**	**22**	**27**	**2**	**65**
	12,3%	9,2%	33,8%	41,6 %	3,1%	100%
Vlaams-Brabant						
Halle-Vilvoorde	2	5	7	18	3	**35**
Leuven	0	7	7	11	5	**30**
Totaal Vlaams -Brabant	**2**	**12**	**14**	**29**	**8**	**65**
	3,1%	18,6%	21,4%	44,6%	12,3%	100%
West-Vlaanderen						
Brugge	2	1	1	6	0	**10**
Diksmuide	0	3	2	0	0	**5**
Ieper	0	2	6	0	0	**8**
Kortrijk	1	1	4	6	0	**12**
Oostende	1	2	1	3	0	**7**
Roeselare	0	1	2	4	1	**8**
Tielt	0	1	3	5	0	**9**

Veurne	1	3	0	1	0	**5**
Totaal West-Vlaanderen	**5**	**14**	**19**	**25**	**1**	**64**
	7,8%	21,9%	29,7%	39,0%	1,6%	100
Eindtotaal	**19**	**43**	**75**	**136**	**35**	**308**
	6,2%	14,0%	24,3%	44,1%	11,4%	100%

A. Rode gemeenten

We tellen 19 gemeenten met een totaalscore lager dan 80 (de zogenaamde rode gemeenten die ook terug te vinden zijn op de kaarten).

De gemeente De Panne haalt de slechtste resultaten. In FoW1 scoorde De Panne ook reeds slecht, toen bekleedde ze de zesde stek. Eeklo en Ronse bekleden de tweede plaats. Deze resultaten bevestigen de eerder gemaakte conclusies. De grootsteden Antwerpen en Gent blijven slecht scoren.

Vooral het arrondissementen Eeklo is relatief sterk vertegenwoordigd in de lijst met rode gemeenten.

Als we de cijfers per provincie bekijken stellen we vast dat vooral Oost-Vlaanderen het grootst aantal rode gemeenten telt, nl. acht op 19 gemeenten. De provincies West-Vlaanderen (14) en Vlaams-Brabant (12) tellen veel roze gemeenten.

De provincie Limburg scoort goed: ze telt geen enkele vertegenwoordiger bij de rode gemeenten. Daarnaast treffen we ook in de arrondissementen Turnhout, Leuven, Roeselare en Tielt geen enkele rode gemeente aan.

B. Donkerblauwe gemeenten

Aan de positieve zijde bevinden zich 35 donkerblauwe gemeenten. Deze gemeenten behalen een totaalscore van 120 of meer. In deze gemeenten is de algemene woonsituatie dus gunstiger.

De provincie Antwerpen telt 16 donkerblauwe gemeenten. Dit is te wijten aan de arrondissementen Antwerpen en Turnhout, die elk acht donkerblauwe gemeenten tellen. Het arrondissement Mechelen is het Antwerpse buitenbeentje: het telt geen enkele donkerblauwe gemeente.

De provincie Limburg telt eveneens een aanzienlijk aantal donkerblauwe gemeenten: acht op een totaal van 44 gemeenten. Daarnaast telt Limburg nog 23 lichtblauwe gemeenten. Hierdoor mogen we besluiten dat de provincie Limburg hier een gunstig profiel voorlegt.

De provincies Oost- en West-Vlaanderen tellen weinig donkerblauwe gemeenten. Oost-Vlaanderen heeft twee donkerblauwe gemeenten, allebei

afkomstig uit het arrondissement Gent: het gaat om De Pinte en Sint-Martens-Latem. West-Vlaanderen kan slechts op één donkerblauwe gemeente rekenen: Hooglede.

De gemeenten die het best scoren zijn de Antwerpse gemeente Brecht en de Limburgse gemeente Zutendaal. Deze gemeenten scoorden ook in de resultaten van Fow1 bijzonder goed. De Antwerpse gemeenten Lint, Hove, Vosselaar en Wuustwezel en het Limburgse Peer doen het net iets minder goed. De behoorlijke resultaten van de meeste Antwerpse gemeenten verklaren de goede totaalscore van de Antwerpse arrondissementen en de Antwerpse provincie en compenseren ruimschoots de slechte resultaten van de Stad Antwerpen.

Kaart 21: Score van de Vlaamse gemeenten op de integrale score. Schaal: 1: 262.500m.

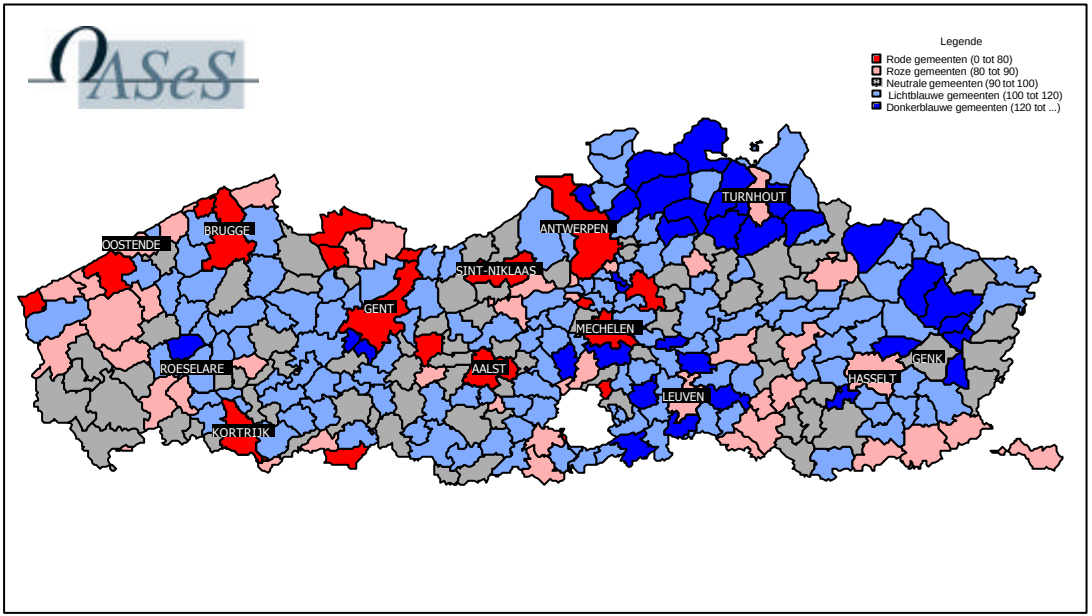

7.3.2. De dimensionale woonscores in Vlaanderen

De dimensionale woonscores verschaffen per gegevensdomein een beeld van de negatieve en de positieve woonscores. Achtereenvolgens bespreken we de demografische, de socio-economische en de woningmarktdimensie.

A. Demografische dimensie

In de minst gunstige categorie (de rode gemeenten) vinden we 45 gemeenten terug. Verder tellen we 47 roze gemeenten. Daarnaast bestaan er op deze dimensie 107 neutrale gemeenten. Er zijn 61 lichtblauwe gemeenten. In de meeste gunstige categorie vinden we 48 gemeenten terug.

De lijst met gemeenten met de minst gunstige demografische situatie wordt aangevoerd door De Panne en Ronse, twee gemeenten die dicht bij de Franse grens liggen. De grotere steden Antwerpen, Gent, Leuven en Hasselt en ook de kustgemeenten scoren individueel niet goed op de demografische dimensie.

Er zijn 45 rode gemeenten, waarvan er 13 uit Vlaams-Brabant komen, 11 uit West-Vlaanderen, 9 uit Antwerpen, 9 uit Oost-Vlaanderen en 3 uit Limburg. Opvallend is de score van West-Vlaanderen. Bij de verdeling van de donkerblauwe gemeenten over de provincies valt vooral de dominantie van Antwerpen op.

De arrondissementen Maaseik, Turnhout en Roeselare scoren gemiddeld goed op deze dimensie. Veurne, Eeklo en Mechelen scoren slecht. Veruit de best scorende gemeente is de gemeente Merksplas (183,33).

Van de 48 donkerblauwe gemeenten op deze demografische dimensie komen er 17 uit Antwerpen. Opvallend is wel dat er geen enkel gemeente uit het arrondissement Mechelen, de goede Antwerpse score kan ondersteunen. Daarnaast komen er nog 13 donkerblauwe gemeenten uit de provincie Limburg, acht uit West Vlaanderen, 6 uit Vlaams-Brabant en 4 uit Oost-Vlaanderen.

Kaart 22: Score van de Vlaamse gemeenten op de demografische dimensie. Schaal: 1: 262.500m.

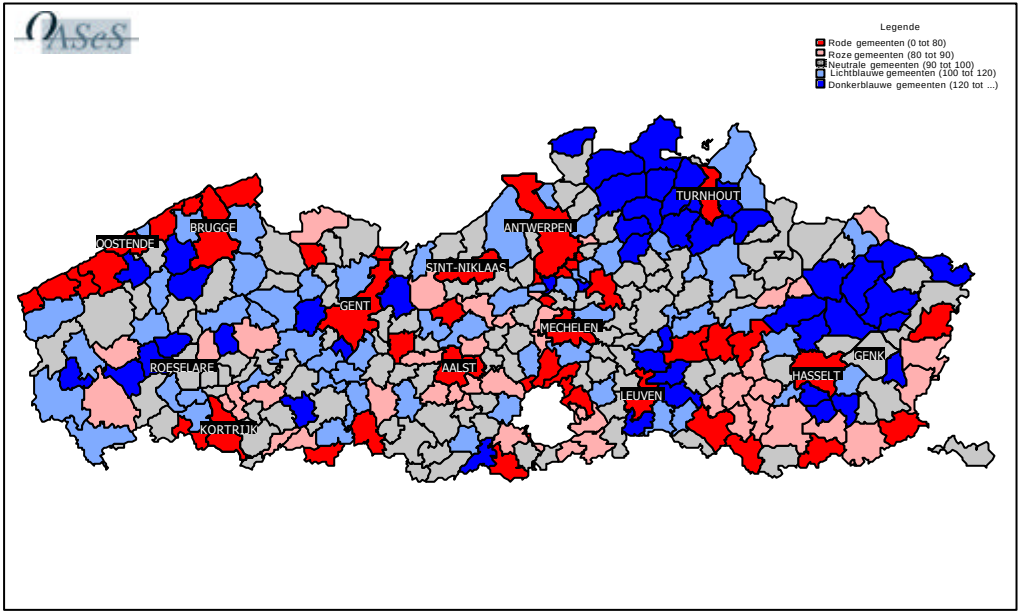

B. Socio-economische dimensie

We vinden 27 rode gemeenten terug op de socio-economische dimensie, 56 roze gemeenten, 147 neutrale gemeenten, 52 lichtblauwe gemeente en 27 donkerblauwe gemeenten

De gemeenten Spiere-Helkijn en Maasmechelen scoren het slechtst. Kort gevolgd door nog een viertal Limburgse gemeenten (Beringen, Dilsen, Heusden-Zolder en Kinrooi), het West-Vlaamse Veurne en Staden en het Antwerpse Boom.

Van de 27 rode gemeenten stammen er 12 uit de provincie West-Vlaanderen, 6 uit de provincie Limburg, 4 uit Antwerpen, 4 uit Oost-Vlaanderen en één uit Vlaams-Brabant.

Bij de arrondissementen die slecht scoren vinden we Veurne, Mechelen en Eeklo terug. De best scorende arrondissementen op deze dimensie zijn Kortrijk, Hasselt en Diksmuide. De best scorende gemeente is het Antwerpse Vosselaar (166,67).

Van de 27 donkerblauwe gemeenten komen er 11 uit West-Vlaanderen, 6 uit Limburg, 4 uit Oost-Vlaanderen, 3 uit Antwerpen en 2 uit Vlaams-Brabant. Opmerkelijk is dat de provincie West-Vlaanderen op de socio-economische dimensie zowel het grootst aantal rode als het grootst aantal donkerblauwe gemeenten telt. Het is bijgevolg niet eenvoudig een eensluidende conclusie te formuleren die verklaart waarom de gemeenten uit West-Vlaanderen zulke uiteenlopende resultaten laten optekenen. Wel staat vast dat het oude en verouderde vroeg-industrieel woningpatrimonium hier nog steeds enorme parten speelt.

C. Woningmarktdimensie

Voor deze dimensie tellen we 50 rode gemeenten en geen enkele donkerblauwe. We tellen verder 107 roze gemeenten, 82 neutrale gemeenten en 69 lichtblauwe gemeenten.

De slechtst scorende gemeente is de gemeente Herstappe. Ook uit de resultaten van FoW1 bleek dat deze gemeente op de woningmarktdimensie niet goed scoorde. Ook Sint-Laureins en Herne kunnen geen al te beste papieren voor leggen.

Van de 50 rode gemeenten komen er 15 uit Vlaams-Brabant, 14 uit West-Vlaanderen, 11 uit Oost-Vlaanderen, 7 uit Antwerpen en 3 uit de provincie Limburg.

Vooral de Limburgse gemeenten scoren het hoogst. De hoge noteringen van de arrondissementen Maaseik en Hasselt bevestigen deze vaststelling.

De arrondissementen die het minst goed scoren, komen allemaal uit de provincie West-Vlaanderen: Ieper, Veurne, en Diksmuide.

Van de 69 lichtblauwe gemeenten komen er 25 uit de provincie Limburg. Aangezien Limburg slechts 44 gemeenten telt, scoort Limburg zeer goed op deze dimensie. Ook Antwerpen legt goede papieren voor op de woningmarktdimensie, 20 lichtblauwe gemeenten komen uit Antwerpen. Vlaams-Brabant telt 11 lichtblauwe gemeenten, Oost-Vlaanderen 7, West-Vlaanderen tenslotte telt 6 lichtblauwe gemeenten.

Kaart 23: Score van de Vlaamse gemeenten op de socio-economische dimensie. Schaal: 1: 262.200m.

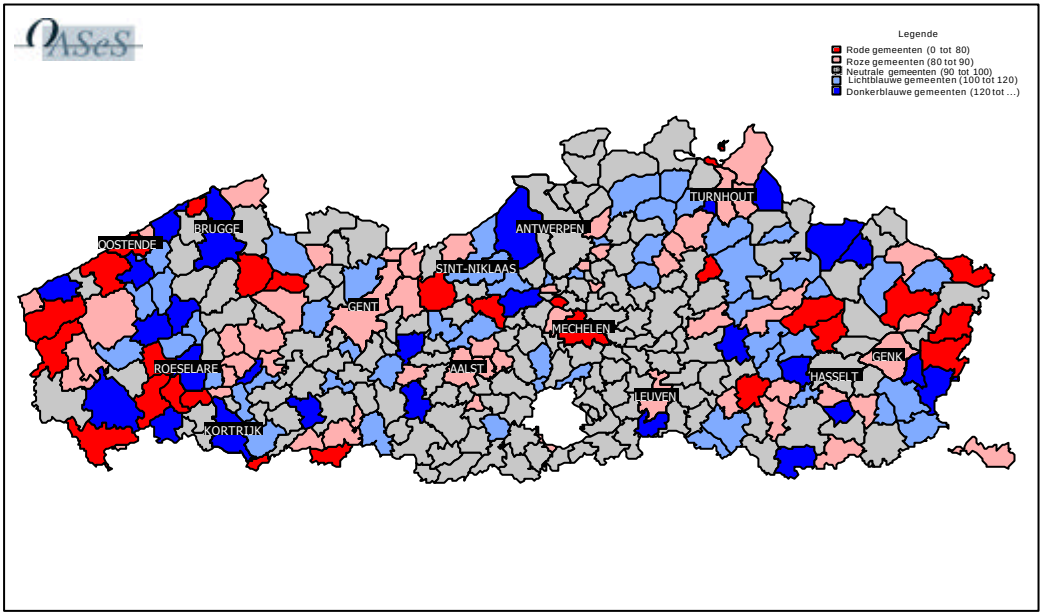

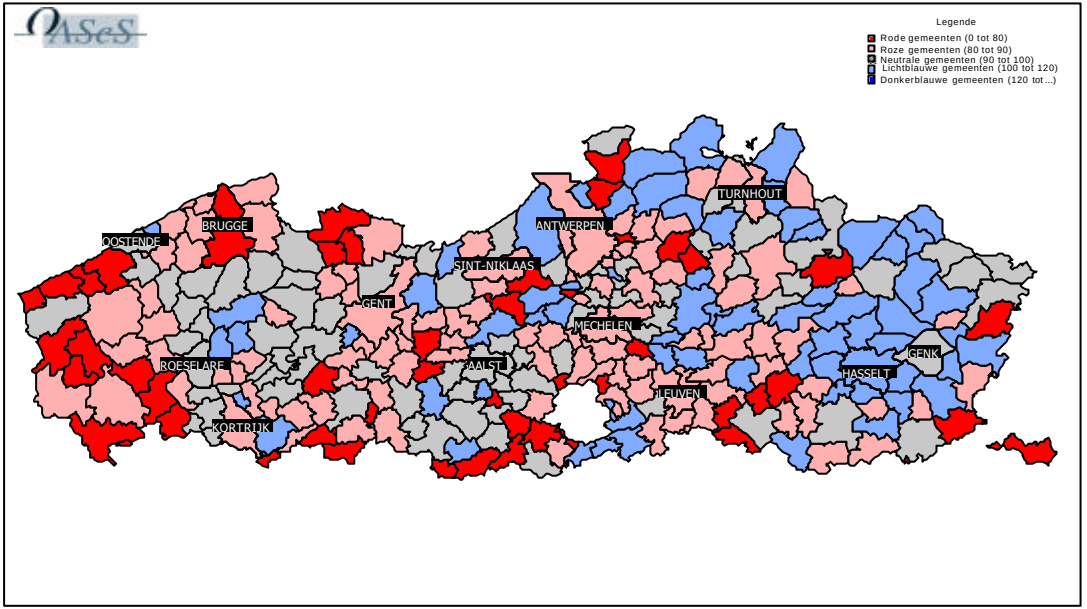

Kaart 24: Score van de Vlaamse gemeenten op de woningmarkt dimensie. Schaal: 1: 185.300m.

D. Samenvatting

De conclusies die we uit dit hoofdstuk over de Vlaamse Gemeenschap kunnen maken, zijn grotendeels gelijklopend met die uit FoW1. Vermits voor de demografische en socio-economische dimensies de recentere gegevens beschikken, moeten we stellen dat de situatie op deze twee domeinen niet drastisch verbeterd is.

- De grote steden en de kustgemeenten scoren eerder zwak inzake huisvestings- en demografische indicatoren.

- De arrondissementen Veurne en Eeklo scoren over heel de lijn zwak.

- De randgemeenten rond Brussel, Antwerpen en Gent en de as Brussel-Leuven scoren socio-economisch het sterkst.